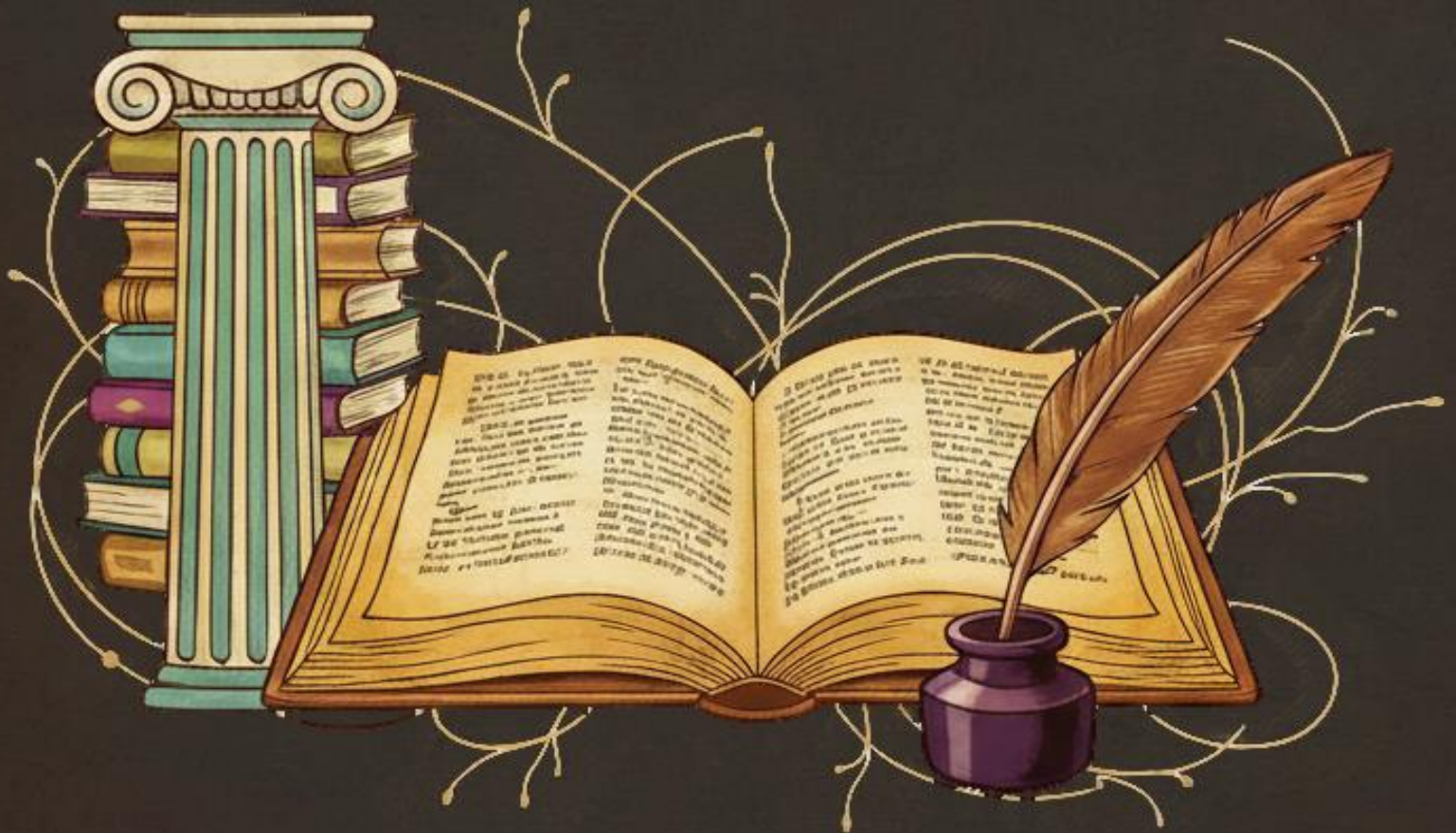

Маторіна Н. М.

Навігатор педагогічної практики
методичний гайд для студентів:

до виробничої педагогічної практики
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарної, філологічної та економічної освіти

Кафедра германської та слов'янської філології

Маторіна Н. М.

Навігатор педагогічної практики: методичний гайд для студентів:

до виробничої педагогічної практики

здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Слов'янськ – Дніпро, 2025

УДК 378.091.33-027.22:811.111+821(100)(072)

Н15

Схвалено до друку Вченою радою
Донбаського державного педагогічного університету
(протокол № 10 від 30 червня 2025 р.)

Рецензенти:

Топольник Я. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи Донбаського державного педагогічного університету;

Лисенко Н. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету; керівник педпрактикою ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Н15 Навігатор педагогічної практики: методичний гайд для студентів (до виробничої педагогічної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) / уклад. Н. М. Маторіна. Слов'янськ ; Дніпро, 2025. 45 с.

Науково-методичне видання є практичним керівництвом для здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей, у якому висвітлюються ключові аспекти організації, проходження й оцінювання виробничої педагогічної практики в контексті спеціальності *014 Середня освіта Предметна спеціальність: 14.02 Мова і література (англійська, німецька)* здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти, освітньо-професійна програма «*Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська, німецька))*».

Видання містить алгоритм дій здобувачів під час виробничої педагогічної практики, конкретні покрокові рекомендації, зразки звітної документації та інші корисні матеріали, необхідні для успішного набуття практичних навичок і формування професійних компетентностей майбутнього вчителя англійської та німецької мов і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Адресовано студентам, керівникам практики, методистам і вчителям-наставникам.

УДК 378.091.33-027.22:811.111+821(100)(072)

© Н. Маторіна, 2025

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК АКСІОЛОГІЧНИЙ ІМПЕРАТИВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ:

переднє слово

Виробнича педагогічна практика (далі – ВПП) становить фундаментальний, інтегративний та імперативний компонент освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська, німецька))». Вона функціонує як стратегічний механізм конвергенції (злиття) теоретико-методологічного апарату й академічних знань, засвоєних у процесі аудиторної підготовки, з комплексом прикладних, операційних та праксеологічних компетенцій, необхідних для успішного здійснення педагогічної діяльності.

ВПП артикулюється навколо ключових аксіологічних та праксеологічних цілей, спрямованих на комплексне формування *професійної компетентності та готовності до автономної роботи*. Професійна компетентність учителя-словесника, що формується під час ВПП, охоплює взаємопов'язані структурні елементи →

– предметно-методична компетентність: виявляється у здатності глибоко володіти змістом навчальних дисциплін (філологічний базис) та ефективно застосовувати інноваційні дидактичні й методичні системи викладання. Це включає вміння здійснювати дидактичну трансформацію складного академічного матеріалу в доступну форму та забезпечувати варіативне використання ІКТ, інтерактивних та проєктних технологій;

– психолого-педагогічна компетентність: передбачає володіння знаннями про закономірності когнітивного та особистісного розвитку учнів, а також здатність до ефективного управління навчально-виховним процесом. Це реалізується через діагностичні навички ідентифікації індивідуальних освітніх потреб, створення

позитивного, мотивуючого та інклюзивного освітнього середовища, а також управління класом шляхом авторитетної, конструктивної взаємодії;

– рефлексивно-аналітична компетентність: критично важлива здатність до самоаналізу, самооцінки та корекції власної педагогічної практики. Вона передбачає об'єктивне оцінювання ефективності застосованих методів, ступеня досягнення поставлених цілей та вміння формулювати індивідуальні траєкторії професійного зростання (принцип *life-long learning*).

Виробнича педагогічна практика безпосередньо спрямована на *розвиток педагогічного мислення*, яке передбачає перехід від репродуктивного відтворення знань до рефлексивно-критичного, прогностичного та діагностичного аналізу освітнього процесу. Здобувачі набувають такі здатності, як-от: *діагностичне оцінювання* – вміння оперативно оцінювати навчальні ситуації, мотиви поведінки учнів та прогнозувати динаміку засвоєння матеріалу; *прогностичне моделювання* – вміння розробляти та впроваджувати навчальні стратегії, враховуючи потенційні ризики та очікувані результати. Крім того, ВПП забезпечує оволодіння ефективною педагогічною взаємодією. Це передбачає набуття досвіду побудови конструктивної, емпатійної та етичної комунікації з різними суб'єктами освітнього середовища (учнями, батьками, колегами, адміністрацією) у контексті сучасного закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Отже, виробнича педагогічна практика виступає критичним етапом становлення фахівця, який здатен до автономного, інноваційного та високоефективного здійснення професійної діяльності в динамічних умовах модернізації вітчизняного освітнього простору.

Метою навчально-методичного видання «Навігатор педагогічної практики: методичний гайд для студентів» є надання студентам четвертого курсу факультету гуманітарної, філологічної та економічної освіти спеціальності 014 *Середня освіта Предметна спеціальність: 14.02 Мова і література (англійська, німецька)*, освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова та зарубіжна література

(англійська, німецька))» чітких орієнтирів щодо змісту, етапів і особливостей проходження виробничої педагогічної практики як основного етапу вишівської педагогічної практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти загалом.

Навчальне видання містить алгоритм дій здобувачів під час виробничої педагогічної практики у вимірі завдань зі спеціальності (англійська / німецька мови й зарубіжна література), конкретні покрокові рекомендації, зразки звітної документації та інші корисні матеріали, необхідні для успішного набуття практичних навичок і формування професійних компетентностей майбутнього вчителя англійської та німецької мов і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Пропоноване видання адресоване студентам філологічних спеціальностей педагогічних закладів вищої освіти, керівникам практики, методистам і вчителям-словесникам, які забезпечують наставництво під час проходження практики. Воно також може бути корисним викладачам педагогічних дисциплін, аспірантам і молодим науковцям, що досліджують проблеми професійної підготовки майбутніх учителів-філологів.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

4 КУРС

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Кафедра германської та слов'янської філології

Базами практики виступають ЗСО міста та району, див. посилання → <https://ddpu.edu.ua/index.php/studentu-2/pedahohichna-praktyka>. З відділом освіти міста укладено відповідну угоду щодо надання здобувачам можливості проходження практичної підготовки за фахом у ЗСО.

Метою виробничої педагогічної практики є оволодіння здобувачами сучасними методами, формами та засобами навчання іноземної (англійської / німецької) мови та зарубіжної літератури, формування на базі одержаних у закладі вищої освіти знань із базових психолого-педагогічних дисциплін професійних навичок та вмінь для розв'язання конкретних навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності; удосконалення навичок володіння іноземною мовою за чотирима видами мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, читання та письмо; створення проєктів щодо поглиблення фахових компетентностей з іноземної мови.

Завдання виробничої педагогічної практики:

- формування та розвиток професійно-педагогічних навичок та умінь учителя середньої профільної школи;
- формування у здобувачів навичок та умінь проведення науково-дослідницької роботи з психолого-педагогічних і методичних проблем;
- створення умов для професійної адаптації здобувачів, залучення їх до активної діяльності як учителів та класних керівників;

- розвиток у здобувачів практичних умінь здійснювати виховну роботу;
- формування в майбутніх учителів навичок самостійності в підготовці та проведенні різних форм навчально-виховної роботи зі здобувачами та особистої відповідальності за якість та ефективність цієї роботи;
- формування творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності учителів середньої профільної школи;
- ознайомлення з організацією освітнього процесу в школі;
- спостереження за освітнім процесом та аналіз його організації;
- визначення та реалізація конкретних цілей та завдань освітнього процесу з урахуванням ступеню навчання;
- здійснення поточного та перспективного планування навчальної роботи й організація виконання накресленого плану;
- вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання та контролю за пізнавальною діяльністю учнів;
- аналіз та узагальнення досвіду викладання; закріплення та практичне застосування теоретичних знань, оволодіння сучасними методами та прийомами організації і забезпечення освітнього процесу в школі;
- набуття умінь самоаналізу педагогічної майстерності;
- поглиблення та розвиток комунікативних вмінь, необхідних для спілкування з учнями іноземною мовою;
- підвищення рівня мовленнєвої компетенції за рахунок удосконалення фахових навичок та вмінь за чотирма видами мовленнєвої діяльності.

Навчально-методичне керівництво й виконання програми практичної підготовки забезпечує кафедра германської та слов'янської філології, на якій реалізується освітня програма «Середня освіта (Мова та література (англійська, німецька))», за участі кафедр педагогіки, загальної та диференційної психології, фізичної терапії, фізичного виховання, спорту та біології.

Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням здійснює керівник практики, який підпорядкований першому проректору з науково-педагогічної роботи ДДПУ.

Примітка. Практика проходить у 5–9 класах українських закладів загальної середньої освіти.

УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНА ТАБЛИЦЯ

Рівень освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Вид практичної підготовки	Виробнича педагогічна практика
Термін	4-й рік підготовки, 8-й семестр
Кількість етапів	Один
Тривалість робочого дня здобувачів у період проходження практики	6 годин
Положення про практичну підготовку	Див. посилання → https://surl.li/lmupfe
Бази практики	Див. посилання → https://surl.li/iasumd
Навчальний план	Див. посилання → https://surl.li/dwdgtd
Освітня програма	Див. посилання → https://surl.li/nrhaiu
Наскрізна програма практики	Див. посилання → https://surl.li/jqcvkv
Вид контролю	Залік

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА

Під час проходження *виробничої педагогічної практики* здобувачі *мають право:*

- одержувати від керівників виробничої педагогічної практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- одержувати від керівників необхідні навчально-методичні й інші матеріали;
- заявляти перед керівниками виробничої педагогічної практики особисті клопотання з приводу індивідуальних питань проходження практики;
- пройти інструктаж за усіма необхідними для виконання програми виробничої педагогічної практики правилами роботи й етики професійного спілкування.

Здобувачі, які повинні пройти *виробничу педагогічну практику, зобов'язані:*

- з'явитися на установчі збори, що проводяться керівниками практичної підготовки;
- ознайомитися з програмою виробничої педагогічної практики;
- особисто прибути на місце проходження ВПП;
- пройти відповідні інструктажі й неухильно дотримуватися режиму роботи, техніки безпеки і правил санітарії, що діють на базах ВПП;
- чітко і своєчасно виконувати вказівки керівників виробничої педагогічної практики від ДДПУ й закладу освіти;
- виконати в повному обсязі програму виробничої педагогічної практики;
- вчасно підготувати всю необхідну звітну документацію ВПП.

**МАТЕРІАЛИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – АНГЛІЙСЬКА Й НІМЕЦЬКА МОВИ,
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

*Зміст, завдання й оцінювання (максимальне) індивідуальної роботи здобувача
під час виробничої педагогічної практики*

Спеціальність «Англійська і німецька мови»

№ з/п	Види робіт	Кількість балів
1	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя англійської мови	1
2	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя німецької мови	1
3	Розробка і проведення уроків англійської мови (розгорнуті плани-конспекти 4-х уроків)	12
4	Розробка і проведення уроків німецької мови (розгорнуті плани-конспекти 4-х уроків)	12
5	Розробка і проведення позакласного заходу з англійської мови (план-конспект)	5
6	Розробка і проведення позакласного заходу з німецької мови (план-конспект)	5
7	Матеріали про додаткову роботу з учнями в позааудиторний час з англійської та німецької мов	4
	Максимальна кількість балів	40
	Мінімальна кількість балів	24

Спеціальність «Зарубіжна література»

№ з/п	Види робіт	Кількість балів
1	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя зарубіжної літератури	1
2	Розробка і проведення уроку зарубіжної літератури (розгорнутий план-конспект)	5
3	Розробка і проведення позаурочного заходу із зарубіжної літератури (план-конспект)	4
	Максимальна кількість балів	10
	Мінімальна кількість балів	6

Алгоритм дій студентів під час проходження практики

1. Здобувачі знайомляться із ЗЗСО; з адміністрацією школи; з класом, у якому будуть працювати; з учителями-предметниками; з основною документацією, яку ведуть учителі-словесники.

2. Переписують календарно-тематичні плани з англійської / німецької мов і зарубіжної літератури на період проходження практики (за бажанням – на семестр чи навчальний рік).

3. Розробляють конспекти уроків англійської мови і проводять їх у прикріпленому до стажера класі (4 уроки).

4. Розробляють конспекти уроків німецької мови і проводять їх у прикріпленому до стажера класі (4 уроки).

5. Розробляють конспект уроку зарубіжної літератури і проводять його у прикріпленому до стажера класі (1 урок).

5. Розробляють предметні позакласні заходи з англійської мови (1 захід), німецької мови (1 захід) і зарубіжної літератури (1 захід) і проводять такі заходи.

6. Організують додаткову роботу з учнями в позааудиторний час з англійської та німецької мов.

Примітка. Здобувачі прикріплюються до досвідчених учителів англійської / німецької мови й зарубіжної літератури.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

1. Календарно-тематичні плани з англійської / німецької мов і зарубіжної літератури на період проходження практики (перепишуються у вчителів-предметників).
2. Конспекти уроків англійської мови (4 конспекти).
3. Конспекти уроків німецької мови (4 конспекти).
4. Конспект уроку зарубіжної літератури (1 конспект).
5. Розробка позакласного заходу з англійської мови (1 конспект).
6. Розробка позакласного заходу з німецької мови (1 конспект).
7. Розробка позакласного заходу із зарубіжної літератури (1 конспект).
8. Матеріали для додаткової роботи з учнями в позааудиторний час з англійської та німецької мов.

ЗРАЗКИ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Конспект уроку англійської мови (5 клас)

Тема: My Digital Hobbies: Discovering New Ways to Relax

Мета: Ознайомити учнів з новою лексикою на тему «Цифрові хобі», розвивати навички читання, говоріння та формувати інформаційно-цифрову компетентність.

Обладнання: проєктор, презентація, картки, онлайн-сервіси (Quizizz / Kahoot, Padlet).

Хід уроку

I. Організаційний момент і підготовка до сприйняття

1. Привітання та перевірка готовності: *Good morning, class! How are you today?*

2. Фонетична розминка

Тренування вимови звуків [tr], [str], [kr] на прикладі слів, пов'язаних із темою (*stream, track, create*).

3. Мотивація та оголошення теми

Демонстрація слайду з емодзі.

Питання: *“What is your favorite thing to do in your free time?”*

Оголошення теми: *My Digital Hobbies.*

II. Основна частина уроку

1. Активізація та опрацювання нової лексики

Презентація: вчитель презентує нові лексичні одиниці, використовуючи візуалізацію (картинки, анімації):

to scroll through social media

to stream a video

to follow a blogger

to download an app

to edit photos

to create content

Словникова робота: учні записують нові слова і фрази у зошити.

Закріплення (Sentence Scramble): робота в групах. Учні складають речення з переплутаних частин, використовуючи нову лексику (наприклад: *My brother / likes to / stream a video / every night*).

1. a new app / from the store / every month / to download / We

We download a new app from the store every month.

2. sometimes / to create content / My friend / about his dog / likes

My friend sometimes likes to create content about his dog.

3. I / every evening / to scroll through / my favorite websites / social media / and

I scroll through social media and my favorite websites every evening.

4. a famous / my sister / always / fashion blogger / likes to / follow

My sister always likes to follow a famous fashion blogger.

5. a fun movie / After school / they / on TV / love to / stream a video

After school they love to stream a video of a fun movie on TV.

(Або: After school they love to stream a video on TV of a fun movie.)

2. Практика → читання й аудіювання

Аудіювання / Читання: учитель пропонує учням прослухати або прочитати короткий текст про цифрове дозвілля підлітка Майка.

Mike's Free Time

Hello! My name is Mike. I am 11 years old. I have many hobbies, but my favorite ones are digital.

After school, I like to scroll through social media to see what my friends are doing. I always follow a famous blogger who makes short, funny videos about computer games. Sometimes I want to play a new game, so I need to download an app on my phone.

I also love to create content about my dog, Buddy. It takes time, but I use a special program to edit photos to make them look great. When I finish all my homework, I relax and stream a video of my favorite cartoons or a football match.

I like to be active too. Every Saturday, I go for a run in the park, and I use my smartwatch to track my steps. My digital life is busy, but it is always fun!

Перевірка розуміння (Quizizz / Kahoot): учні проходять онлайн-вікторину на розуміння змісту тексту. (Приклад питання: *Does Mike like to follow a sports blogger?* Yes / No/ I don't know).

- Mike's favorite hobbies are...
 - a) sports
 - b) **digital**
 - c) cooking
- What does Mike do to see what his friends are doing?
 - a) He **scrolls through social media**
 - b) He edits photos
 - c) He tracks his steps
- Mike **follows a blogger** about...
 - a) cats
 - b) books
 - c) **computer games**
- When Mike **creates content**, he uses a special program **to edit photos**
(True / False?)
- What does Mike use **to track his steps**?
 - a) His phone
 - b) **His smartwatch**
 - c) A big book

- He only likes to **stream videos** about sports.

(True / False?)

3. Розвиток навичок говоріння

Діалог у парах (Hobby Interview): учні працюють у парах, ставлячи один одному запитання, використовуючи нову лексику та Present Simple:

How often do you stream videos?

Do you like to follow bloggers?

What kind of content do you create?

Фронтальне опитування: декілька пар презентують свої діалоги.

Орієнтовні діалоги →

Діалог 1: Про музику та відео

– Hello, Max! How often do you stream videos?

– Hi, Anna. I stream videos every day, usually music videos or funny clips.

– That's cool. Do you like to follow bloggers?

– No, I don't. I prefer to download an app for my music. But I follow one famous gamer.

– OK! And what kind of content do you create?

– I don't create content. I just play games and relax!

[– Привіт, Максе! Як часто ти дивишся відео онлайн?

– Привіт, Анно. Я дивлюся відео щодня, зазвичай музичні кліпи або смішні ролики.

– Це класно. А ти любиш стежити за блогерами?

– Ні. Я краще завантажую додаток для музики. Але стежу за одним відомим геймером.

– Зрозуміло! А який контент ти створюєш?

– Я не створюю контент. Я просто граю в ігри й відпочиваю!]

Діалог 2: Про фотографії та соціальні мережі

– Hi, Sophie! Do you like to follow bloggers?

– Yes, I do! I follow a famous artist blogger. She is great!

– Nice! How often do you stream videos from her?

– I stream her videos every weekend. And I also scroll through social media every evening.

– What kind of content do you create? Maybe photos?

– Yes! I take pictures of nature and I always edit photos on my tablet before I show them to my friends.

[– Привіт, Софі! Ти любиш стежити за блогерами?

– Так! Я стежу за відомою художницею-блогеркою. Вона чудова!

– Круто! Як часто ти дивишся її відео?

– Я дивлюся її відео щовихідні. А ще я щовечора гортаю стрічку в соціальних мережах.

– Який контент ти створюєш? Може, фотографії?

– Так! Я фотографую природу і завжди редагую фотографії на планшеті, перш ніж показати їх друзям.]

Діалог 3: Про активність та саморозвиток

– Hello! How often do you stream videos?

– Not often. Maybe once a week. I prefer to be active.

– I see. Do you like to follow bloggers?

– I follow one fitness blogger. I like to run, so I use an app to track my steps.

– Great idea! And what kind of content do you create?

– Sometimes I create content for school projects. And I always download a new app for my lessons.

[– Привіт! Як часто ти дивишся відео онлайн?

– Не часто. Може, раз на тиждень. Я віддаю перевагу активності.]

- Зрозуміло. Ти любиш стежити за блогерами?
- Я стежу за одним фітнес-блогером. Я люблю бігати, тому використовую додаток, щоб відстежувати свої кроки.
- Чудова ідея! А який контент ти створюєш?
- Іноді я створюю контент для шкільних проєктів. І я завжди завантажую новий додаток для своїх уроків.]

III. Заключна частина уроку

1. Креативне завдання (My Hobby App Idea)

Робота на Padlet: учні індивідуально або в міні-групах швидко придумують ідею нового мобільного додатку, що стосується їхнього хобі.

Презентація ідей: на спільній дошці Padlet публікують назву додатку й одну його основну функцію (англійською).

2. Підведення підсумків та оцінювання

Рефлексія (Mentimeter): учні оцінюють, наскільки вони засвоїли матеріал, використовуючи шкалу (наприклад, 1–5) за критеріями: «Я вивчив нові слова», «Я можу говорити про свої хобі».

Домашнє завдання: а) (обов'язкове) → написати 5 речень про свої цифрові хобі, використовуючи нові фрази; б) (креативне за вибором) → намалювати постер для свого «App Prototype».

Конспект уроку німецької мови (6 клас)

Тема: Meine Hobbys und Freizeitaktivitäten (Мої хобі та дозвілля)

Паспорт уроку

Параметр	Опис
Клас	6
Освітня галузь	Іншомовна
Рівень за CEFR	A1+ (початок A2)
Тип уроку	Комбінований (узагальнення, систематизація та практичне застосування знань)
Наскрізні змістові лінії	Громадянська відповідальність (співпраця в команді); Здоров'я і безпека (активний відпочинок)
Обладнання	Роздаткові картки, проєктор/інтерактивна дошка, аудіозаписи, кольорові маркери, фліпчарт, таймери

Мета уроку

1. Практична: активізувати та систематизувати лексичний матеріал за темою «Хобі та дозвілля»; навчити учнів запитувати про хобі та розповідати про свої уподобання, використовуючи різні часові форми (Präsens); практикувати вживання модальних дієслів können, möchten, müssen.

2. Освітня: розширити знання про культурні особливості дозвілля в німецькомовних країнах.

3. Розвивальна: розвивати пам'ять, увагу, мовну здогадку, навички аудіювання, усного мовлення (діалогічне/монологічне), читання та письма.

4. Виховна: формувати вміння ефективно працювати в парах та групах, виховувати толерантність до уподобань інших.

Очікувані результати

Наприкінці уроку учні зможуть →

Називати щонайменше 10 різних видів хобі німецькою мовою.

Складати 3–4 прості речення про свої улюблені заняття в вільний час.

Запитувати співрозмовника про його/її хобі.

Розуміти на слух коротке повідомлення про дозвілля.

Правильно вживати дієслова *können*, *möchten* у контексті теми.

Хід уроку (Stundenverlauf)

I. Початок уроку (Organisatorischer Teil)

Привітання: (Guten Tag, liebe Schüler! Setzt euch!)

Мовленнєва зарядка (Sprechgymnastik): Бесіда з черговим (Wer fehlt heute? Das Datum heute?).

Емоційне налаштування (Blitz-Umfrage «Wie geht es dir heute?»): Учні швидко відповідають, використовуючи картки з емоціями або короткі фрази (z.B., *sehr gut*, *müde*, *fröhlich*, *mir geht es prima*, *ich bin fit*).

Оголошення теми та мети (Thema und Lernziele): Учитель записує тему «Meine Hobbys» на дошці та пропонує учням самим визначити, чого вони навчаться на уроці (формулювання очікуваних результатів).

II. Основна частина уроку (Hauptteil)

2.1. Активізація лексики та аудіювання (Wortschatzaktivierung und Hören)

Асоціативний куц (Assoziogramm): на дошці пишеться слово «Hobby». Учні називають відомі їм слова-асоціації (spielen, tanzen, lesen, Sport, Musik, Garten, malen, kochen). Учитель записує та класифікує.

Вправа «Hör gut zu und zeige!» (Аудіювання з елементом гри): учні отримують роздаткові картки з малюнками хобі (z.B. *Fußball spielen*, *Klavier spielen*, *Rad fahren*, *Bücher lesen*, *fotografieren*, *kochen*). Учитель умикає аудіозапис, де різні люди називають свої хобі. Завдання: почути та підняти відповідну картку.

Перевірка розуміння: учні повторюють назви хобі за вчителем, фокусуючись на правильній вимові.

2.2. Тренування читання та граматики (Lesen und Grammatiktraining)

Текст для читання (Lesetext): учні отримують невеликий текст (10–12 речень) про трьох підлітків із Німеччини, які розповідають про свої хобі та у вільний час (z.B. *Leo spielt gern Gitarre*, *Maria liebt Tiere und möchte Tierärztin werden*, *Tobias*

muss am Wochenende seinen Eltern im Garten helfen, aber danach kann er mit Freunden ins Kino gehen).

Завдання 1 (Післятекстове): Matching-Übung. Учні з'єднують ім'я підлітка з його хобі та причиною, чому він це робить.

Завдання 2 (Граматичне): робота з модальними дієсловами. Учитель просить учнів знайти в тексті речення з дієсловами können, möchten, müssen.

Міні-пояснення/Повторення: акцентування на структурі речення з модальними дієсловами (модальне дієслово на 2-му місці, основне дієслово – в інфінітиві наприкінці речення).

Усне тренування: учні складають власні речення за зразком: *Ich kann gut..., Ich möchte am Wochenende..., Ich muss heute....*

2.3. Практика говоріння (Sprechen – Rollenspiele)

Рольова гра «Das Interview» (Діалогічне мовлення): Робота в парах. Кожен учень отримує картку з роллю (*журналіст / однокласник*).

Журналіст запитує: *Was machst du gern in deiner Freizeit?, Was ist dein Hobby?, Kannst du gut...?, Möchtest du ein neues Hobby haben?*

Однокласник відповідає повними реченнями.

Зміна ролей.

Feedback (Зворотний зв'язок): Дві-три пари презентують свої діалоги перед класом.

2.4. Письмова практика (Schreiben – Kreative Aufgabe)

Вправа «Mein Traum-Hobby»: Учні мають написати 3 речення про своє ідеальне хобі, якого у них ще немає, використовуючи дієслово möchte та пояснюючи, чому вони хочуть ним займатися.

(z.B. *Ich möchte gern Skifahren lernen. Ich finde es cool und sportlich.*)

III. Заключна частина уроку (Schlussphase)

Систематизація (Zusammenfassung): учитель пропонує учням назвати 5–7 нових слів, які вони сьогодні запам'ятали.

Рефлексія «Drei-Satz-Methode» (Три речення): учні завершують речення:

Ich habe heute gelernt... (Я сьогодні навчився...)

Es war interessant... (Було цікаво...)

Ich kann jetzt... (Я тепер можу...)

Домашнє завдання (Hausaufgabe): Написати короткий твір (5–7 речень) «Mein liebstes Hobby und warum». Використовувати мінімум два модальні дієслова (können/möchten/müssen).

Оцінювання та прощання: (Danke für die Stunde! Auf Wiedersehen!)

Конспект уроку зарубіжної літератури (8 клас)

Тема: Одисей: Герой-мандрівник, герой-мислитель. Ціннісний вимір міфу.

Паспорт уроку

Параметр	Опис
Клас	8
Освітня галузь	Мовно-літературна (Зарубіжна література)
Тип уроку	Урок поглибленого аналізу художнього твору з елементами квесту та дискусії
Методи та форми	Евристична бесіда, рольова гра, метод «Шість капелюхів мислення» (за де Боно), робота в малих групах, складання ментальної мапи
Обладнання	Карта мандрів Одисея, картки з цитатами, кольорові капелюхи (або наліпки), фліпчарт

Мета уроку

Навчальна: допомогти учням усвідомити багатогранність образу Одисея; визначити ключові людські цінності, які розкриваються через його випробування; проаналізувати композиційні особливості міфу.

Розвивальна: розвивати навички критичного мислення, вміння аргументувати власну позицію; формувати навички застосування літературознавчих термінів (мандрівний сюжет, архетип, *in medias res*).

Виховна: виховувати повагу до античної культурної спадщини; стимулювати дискусію про цінність дому, сім'ї та знання в сучасному світі.

Хід уроку

I. Вступна частина: Мотивація та актуалізація

Прийом «Емоційний старт»: учитель пропонує учням обрати одне слово, що асоціюється у них із подорожжю (наприклад, *свобода, небезпека, відкриття, туга, повернення*) та пояснити свій вибір.

Актуалізація знань

Евристична бесіда → Які асоціації викликає у вас ім'я Одиссей? Чим він відрізнявся від інших грецьких героїв (Ахілл, Гектор)?

Визначення ключового питання уроку: Чому історія Одиссея залишається актуальною вже три тисячі років? Які людські цінності він захищає?

Оголошення теми та мети. Запрошення учнів до «Квесту цінностей» шляхом аналізу його випробувань.

II. Основна частина: Аналіз та квест цінностей

2.1. Станція 1: «Мужність vs. Розум»

Завдання: аналіз епізоду «Одиссей і Циклоп Поліфем».

Запитання для дискусії →

Яке випробування було найважчим для Одиссея у цій ситуації: фізична боротьба чи інтелектуальна хитрість?

У чому полягає перемога розуму (хитрість із «Ніхто»)?

Цінність: розум/хитрість як інструмент виживання.

2.2. Станція 2: «Воля vs. Спокуса»

Приєм «Рольовий діалог»: дві групи учнів отримують завдання підготувати короткий діалог (2–3 репліки) про вибір →

Група А: діалог Одиссея з моряками перед зустріччю із Сиренами (важливість планування та самоконтролю).

Група Б: діалог про спокуси на острові Цірцеї/Каліпсо (важливість кінцевої мети, боротьба з забуттям).

Аналіз → Що дозволило Одиссею уникнути спокуси забути про дім?

Цінність: Воля/Цілеспрямованість і Пам'ять про дім.

2.3. Станція 3: «Шість капелюхів мислення»

Метод Едварда де Боно застосовується для аналізу фінального випробування – «Повернення до Ітаки та помста женихам». Учні діляться на 6 груп, кожна з яких отримує «капелюх» і аналізує ситуацію під певним кутом.

Білий капелюх (Факт): які фактичні втрати і здобутки принесла Одиссею його відсутність? (Дані, цифри, час).

Червоний капелюх (Емоції): які почуття переживають Одиссей, Пеннілопа та Телемах у момент зустрічі? (Емоційна складова).

Чорний капелюх (Критика): чи було виправданим і необхідним жорстоке покарання женихів? (Негативні аспекти, ризики).

Жовтий капелюх (Позитив): які переваги для Ітаки та сім'ї принесло повернення Одиссея? (Оптимістичний погляд).

Зелений капелюх (Креатив): який альтернативний, мирний спосіб повернення влади він міг би обрати? (Нові ідеї).

Синій капелюх (Управління): який урок щодо прийняття рішень можна винести з цього епізоду? (Підсумок процесу).

Презентація: кожна група коротко (1–2 хв.) доповідає свій аналіз.

Фінальна цінність: Відданість/Дім/Справедливість.

III. Заключна частина: Підсумки та рефлексія

Створення ментальної мапи «Цінності Одиссея»: на фліпчарті вчитель разом з учнями створює ментальну мапу, де в центрі – Одиссей, а від нього променями розходяться ключові цінності, визначені на уроці (Розум, Воля, Відданість, Дім, Справедливість, Хитрість).

Дискусія «Одиссей у 21 столітті»: чи потрібні сучасному «мандрівнику» (людині, що подорожує світом, чи будує кар'єру) такі ж якості, як Одиссею? Як ми можемо застосувати ці цінності сьогодні?

Домашнє завдання: написати есе-роздум (10–12 речень) на тему: «Мій власний острів Ітака: що для мене означає справжнє повернення?» (використовуючи 3–4 ключові цінності з ментальної мапи).

Розробка комплексного позакласного інтегрованого заходу із зарубіжної літератури, англійської та німецької мов для 7 класу ЗЗСО

Тема: «Geheimnisse europäischer Märchen und Mythen / Mysteries of European Fairy Tales and Myths» (Загадки європейських казок та міфів)

Паспорт заходу

Параметр	Опис
Клас	7
Предмети інтеграції	Англійська мова, Німецька мова, Зарубіжна література
Форма проведення	Інтерактивний квест-гра з елементами командної роботи
Тривалість	60–75 хвилин
Обладнання	Роздаткові матеріали (завдання для станцій, «маршрутні листи»), картки з цитатами, QR-коди, аудіо- та відеоапаратура, призи для команд

Мета заходу

Практична: активізувати лексику з тем «Опис зовнішності/характеру», «Подорож», «Природа»; практикувати навички читання, аудіювання та говоріння обома мовами.

Освітня: систематизувати знання учнів про класичні європейські казки та міфи (брати Грімм, Шарль Перро, міфи Стародавньої Греції та Скандинавії), продемонструвати міжкультурні зв'язки.

Розвивальна: розвивати логічне мислення, мовну здогадку, швидкість реакції; стимулювати творчу активність та вміння працювати в команді.

Виховна: виховувати інтерес до світової літератури, повагу до культурної спадщини різних країн та навичок співпраці.

Хід заходу (Ablauf / Procedure)

I. Організаційний етап та мотивація

Привітання та введення у тему: ведучий (вчитель/учні-старшокласники) вітає учасників трьома мовами (укр., англ., нім.) та оголошує тему:

Сьогодні ми вирушаємо в подорож європейськими казками та міфами. Наше завдання – розгадати всі загадки та знайти «Ключ мудрості».

Формування команд: учні поділяються на 3–4 команди (по 5–6 осіб). Кожна команда отримує назву, пов'язану з літературою (*The Golden Keys, Die tapferen Reisenden, The Storytellers*), та «Маршрутний лист» для фіксації балів та проходження станцій.

Правила гри: пояснення системи оцінювання (5–10 балів за станцію) та обмеження часу (10–12 хв. на станцію).

II. Основний етап: квест по станціях

Команди рухаються за маршрутним листом до чотирьох інтерактивних станцій, де на них чекають інтегровані завдання.

Станція 1: «Der deutsche Zauberwald» (Німецький чарівний ліс)

Предметний фокус: Німецька мова, Зарубіжна література (Брати Грімм).

Завдання 1: «Wer ist das?» (Хто це? – Читання/Лексика): команда отримує три картки з описом зовнішності та характеру казкових персонажів з німецьких казок (*Aschenputtel, Rotkäppchen, Der Wolf*). Описи складені німецькою мовою з виділенням ключових прикметників: *Sie ist schön und fleißig. Sie hat kleine Füße. Sie wohnt beim Stiefmutter...* Учні читають, перекладають ключові слова та називають персонажа німецькою.

Завдання 2: «Rätsel ratet!» (Відгадай загадку – Граматика): команда отримує 3 загадки, де відповіддю є казковий об'єкт (наприклад, *Lebkuchenhaus* – пряниковий будиночок). Учні повинні не лише відгадати, а й скласти з цим словом одне речення німецькою, використовуючи, наприклад, модальне дієслово. (з.В., *Hänsel und Gretel möchten das Lebkuchenhaus essen*).

Станція 2: «The Land of Legendary Heroes» (Земля легендарних героїв)

Предметний фокус: Англійська мова, Зарубіжна література (Міфи Стародавньої Греції/Скандинавії).

Завдання 1: «Myth or Fairy Tale?» (Міф чи Казка? – Аудіювання/Критичне мислення): Вчитель вмикає короткі аудіоуривки (англійською мовою), що описують сюжетні елементи: один – з грецького міфу (наприклад, історія Ікара), інший – з англійської казки (наприклад, *Jack and the Beanstalk*). Учні повинні визначити, де міф, а де казка, та пояснити свою відповідь, використовуючи англійські слова *gods, heroes, magic, impossible* (боги, герої, магія, неможливо).

Завдання 2: «The Hidden Clue» (Прихована підказка – Читання): на дошці (або на картці) написано 5 цитат з відомих англомовних казок (наприклад, *Alice in Wonderland, Peter Pan*). Учні читають цитати та визначають, яка з них належить до тексту, написаного не англійською (наприклад, цитата з Попелюшки Ш. Перро, перекладена англійською). За правильне визначення отримують частину «Ключа».

Станція 3: «The Linguistic Bridge» (Лінгвістичний міст)

Предметний фокус: інтеграція англійської та німецької мов (порівняння).

Завдання 1: «False Friends» (Хибні друзі перекладача – Лексика): команда отримує список слів, які схоже звучать в англійській та німецькій мовах, але мають різне значення (наприклад, *Gift* (нім. – отрута, англ. – подарунок), *Mist* (нім. – гній/туман, англ. – легкий туман)). Учні повинні правильно назвати значення слова обома мовами.

Завдання 2: «Build a Sentence» (Побудуй речення – Синтаксис): кожна команда отримує набір слів (розкиданих) для двох ідентичних за змістом речень: одне англійською, інше – німецькою (наприклад, *The witch lives in the forest / Die Hexe wohnt im Wald*). Завдання: швидко скласти обидва речення, демонструючи розуміння порядку слів у реченнях обох мов.

Станція 4: «Creative Finale» (Творчий фінал)

Предметний фокус: Монологічне мовлення, Творчість.

Завдання: «Die Fortsetzung / The Sequel»: Команда обирає одного члена для презентації. Завдання: Протягом 2 хвилин продовжити відому казку на вибір (наприклад, *Кім у чоботях* або *Гензель і Гретель*), розповівши, що сталося через 10 років. Обов'язкова умова: У розповіді мають бути використані англійська та німецька мови (по 3-4 речення кожною мовою).

Критерії оцінювання: Плавність переходу між мовами, лексичне наповнення та креативність сюжету.

III. Підбиття підсумків та рефлексія

Збір «Ключа мудрості»: Після проходження всіх станцій команди обмінюються отриманими частинами «ключа» (це можуть бути паперові пазли з літерами або символами). Зібраний ключ повинен дати фінальне слово-повідання (наприклад, READ або KNOWLEDGE).

Підрахунок балів: Ведучий підраховує бали.

Рефлексія «Fünf Finger» (П'ять пальців): кожен учень наостанок оцінює свою роботу та роботу команди за п'ятьма критеріями (відповідно до пальців руки) →

Мізинець (Mizzenfinger/Little finger): Чого нового я сьогодні навчився?

Безіменний (Ringfinger/Nameless finger): Що мені найбільше сподобалося (було близько до серця)?

Середній (Mittelfinger/Middle finger): Що було найважчим, що я міг би зробити краще?

Вказівний (Zeigefinger/Index finger): Кому я сьогодні допоміг чи чия допомога мені знадобилася?

Великий (Daumen/Thumb): Яка моя загальна оцінка уроку (палець вгору – добре)?

Нагородження: оголошення команди-переможця та вручення символічних призів (наприклад, шоколадні монетки чи закладки).

Примітка. Студенти можуть розробити позакласні заходи окремо для зарубіжної літератури, англійської та німецької мов (3 заходи), а можуть організувати розробку і (за бажанням) проведення комплексних предметних заходів (у різній комплектації – на вибір студента-практиканта).

*Матеріали для додаткової роботи з учнями в позааудиторний час з
англійської та німецької мов (9 клас)*

Англійська мова

Тема «Media Influence and Digital Citizenship» (Вплив ЗМІ та Цифрове громадянство)

Ця тема дозволяє обговорити соціальні та етичні аспекти сучасного світу, які є особливо цікавими для підлітків.

1. Дискусійний Клуб: «Fake News and Critical Thinking»

Мета: Розвиток навичок аргументованого діалогічного мовлення (дебати) та критичного аналізу інформації.

Завдання: Обговорити проблему «фейкових новин» (*fake news*), кібербулінгу (*cyberbullying*) та безпеки в мережі.

Підготовка: Учні обирають одну з двох позицій для міні-дебатів:

Position A: *Social Media should be strictly regulated by the government to ensure digital safety.* (Соціальні мережі мають суворо регулюватися урядом).

Position B: *Individual digital literacy and freedom of speech are more important than strict government control.* (Індивідуальна цифрова грамотність важливіша за контроль).

Лексичний фокус: Використовувати фрази для висловлення та підтвердження/спростування думки: *In my opinion..., I strongly agree/disagree because..., However, one must consider..., The evidence suggests that...*

2. Створення медіапродукту: «Digital Detox Campaign» (Кампанія цифрового детоксу)

Мета: Практика письма, креативності та використання мови для створення соціального контенту.

Завдання: створити соціальну кампанію, спрямовану на боротьбу із залежністю від гаджетів (*gadget addiction*).

Формат (на вибір):

Poster/Infographic: Розробити інфографіку з порадами (*5 Steps to a Healthier Digital Life*).

Short Script: написати сценарій (1 хв.) для соціального відеоролика з діалогами, що мотивують до «цифрового детоксу».

Blog Post: написати статтю до шкільного блогу (150–200 слів) із заголовком “Is Technology Making Us Less Social?”

Інтегроване завдання: «Mythen und Helden in der modernen Popkultur» (Міфи та герої у сучасній попкультурі)

Мета: З’єднання знань із зарубіжної літератури (міфи, легенди) та іноземних мов.

Завдання: проаналізувати, як класичний європейський міф або літературний герой представлений у сучасному кіно, коміксах чи іграх.

Приклади для аналізу →

Німецька: Казкові персонажі Братів Грімм (наприклад, у Disney чи сучасному кіно).

Англійська: Грецькі/скандинавські міфи (наприклад, у фільмах Marvel).

Фінальний звіт (Bilingual Report)

Підготувати звіт, який містить →

Німецька частина (5–7 речень): назвати оригінального героя/міф та його основні риси (*Eigenschaften*).

Англійська частина (5–7 речень): Описати сучасну інтерпретацію (зовнішність, здібності) та оцінити, чи відповідає вона оригінальному джерелу.

Німецька мова

Тема: «Berufswahl und Zukunftspläne» (Вибір професії та плани на майбутнє)

Ця тема актуальна для 9-го класу та дозволяє задіяти лексику з економіки, освіти та соціальних питань.

1. Проектне завдання: «Mein 3-Minuten-Pitch» (Моя 3-хвилинна презентація)

Мета: Розвиток монологічного мовлення, навичок аргументації та публічних виступів.

Завдання: Кожен учень обирає професію, яку він/вона вважає перспективною у майбутньому (наприклад, *Datenanalytiker*, *Umweltingenieur*, *App-Entwickler*).

Вимоги до змісту (Скласти план):

1. Назва професії та її коротке визначення (1 речення).
2. Чому ця професія важлива для майбутнього (аргументи)?
3. Які три ключові якості (*Eigenschaften*) та три знання (*Kenntnisse*) необхідні для неї?
4. Де можна отримати цю освіту (у Німеччині/Австрії/Швейцарії)?

Формат: Підготувати виступ з використанням візуальних засобів (презентація PowerPoint, плакат, ментальна карта).

2. Аудіювання та аналіз: подкаст «Job-Interview»

Мета: Практика розуміння мови на слух (рівень B1) та знайомство з формальною лексикою.

Завдання: Знайти (або використати наданий) короткий подкаст (3-5 хв.) чи відео про реальну або імітовану співбесіду на роботу (*Vorstellungsgespräch*) німецькою мовою.

Після прослуховування: Учні письмово відповідають на запитання →

Які три запитання були найважливішими для роботодавця?

Які три поради (*Ratschläge*) можна дати особі, що шукає роботу, для успішного проходження співбесіди?

Виписати з подкасту мінімум 5 нових формальних слів/фраз (*formelle Ausdrücke*).

3. Відеоаналіз: «Der deutsche Alltag» (Німецький побут)

Тема: Культурологія, традиції, реалії німецькомовних країн

Мета: Розвиток навичок аудіювання автентичної мови, міжкультурної компетентності та лексики повсякденного життя.

Завдання: знайти на YouTube або в освітніх ресурсах коротке відео (3–5 хв.) про типовий день німецького підлітка, особливості шкільної системи, харчування чи громадський транспорт у Німеччині.

Після перегляду: учні виконують завдання у форматі True/False/Not Mentioned (Правда/Неправда/Не згадано) за змістом відео.

Творче продовження: скласти короткий (100 слів) порівняльний текст німецькою мовою: «*Unterschiede und Gemeinsamkeiten zwischen meinem Alltag und dem Alltag eines deutschen Jugendlichen*» (відмінності та спільні риси між моїм і німецьким підлітковим життям).

4. Рольова гра: «Wohnungsbesichtigung» (Огляд квартири)

Тема: Нерухомість, опис житла, formalien (формальності).

Мета: практика діалогічного мовлення у формальному контексті, використання прийменників місця та лексики опису інтер'єру.

Завдання: Робота в парах. Скласти та розіграти діалог між Маклером (*Makler* – ріелтор) та Орендарем (*Mieter*) під час огляду орендованої квартири.

Вимоги до діалогу:

Маклер має описати 3 кімнати, назвати ціну (*Miete*) та комунальні послуги (*Nebenkosten*).

Орендар має поставити мінімум 5 запитань (про сусідів, договір, транспортне сполучення).

Обов'язково використати мінімум 5 прийменників місця (*in, auf, unter, neben, über*).

Додаткове письмове завдання: Орендар пише коротке електронне повідомлення (E-Mail) ріелтору з підтвердженням зацікавленості або з відмовою.

5. Граматичний квест: «Perfekt-Detektiv» (Детектив Перфекту)

Тема: Повторення та закріплення часової форми Perfekt.

Мета: Систематизація знань про утворення Perfekt (дієслова з *haben* та *sein*) та розуміння різниці у їхньому вживанні.

Завдання: Учні отримують 10 речень у теперішньому часі (Präsens), які вони мають перетворити у Perfekt.

5 речень мають бути з дієсловами руху або зміни стану (вимагають *sein*, наприклад: *gehen, fahren, aufstehen*).

5 речень мають бути з дієсловами, що вимагають *haben* (наприклад: *kaufen, sprechen, lernen*).

Креативне продовження: скласти міні-розповідь (8–10 речень), що описує вчорашній день, використовуючи виключно часову форму Perfekt. Заголовок: «*Was ist gestern passiert?*».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

Закон України «Про освіту» зі змінами 2024 рік № 2145-VIII від 05.09.2017, редакція від 21.11.2021. URL: <http://surl.li/tzrtj>

Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <http://surl.li/tzrkk>

Наскрізна програма з практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Мова і література (англійська)) / розробники: Н. М. Маторіна, Н. С. Гарань, Н. П. Шайда; затверджено 27 червня 2024 р. Слов'янськ – Дніпро, 2024. 38 с. URL: <https://surli.cc/kojrvz>

Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» / розробники: О. Г. Набока, С. Р. Кашина, С. В. Коношенко, Н. В. Вовк, Р. М. Падалка; затверджено 28 серпня 2020 р. Слов'янськ, 2020. 22 с. URL: <https://surl.li/lmupfe>

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 40 с. URL: [http:// www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms](http://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms)

Основна

Башманівська Л. А., Усатий А. В. *Методика навчання української та зарубіжної літератури у закладах освіти: навчально-методичний посібник*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с. URL: <http://surl.li/plyxrn>

Бондаренко Є. М. *Професійна підготовка майбутнього вчителя іноземної мови*. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2018. 320 с.

Гаврилова Т. М. *Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навчальний посібник*. Харків: Ранок, 2020. 256 с.

Коваленко О. І. *Організація педагогічної практики з іноземної мови: навчально-методичний посібник*. Львів: Новий Світ, 2021. 180 с.

Майер Н. В. *Технології самостійної роботи студентів з іноземних мов і культур: навчально-методичний посібник для студентів магістратури*. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2019. 41 с.

Мацевко-Бекерська Л. В. *Методика викладання світової літератури: навчально-методичний посібник*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

Мельник Л. В., Савченко О. В. *Практикум з методики викладання іноземної мови: для студентів філологічних факультетів*. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 210 с.

Методика викладання англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. І. В. Холод. Умань: Візаві, 2019. 165 с.

Орлова О. В. *Методика навчання зарубіжної літератури: навчально-методичний посібник*. Полтава, 2021. 109 с.

Освітні технології: навчально-методичний посібник для здобувачів освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» / уклад.: Г. Ф. Пономарьова, С. Б. Беляєв, О. О. Бабакіна, В. А. Литвин. Харків: Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», 2023. 266 с.

Педагогічна практика студентів у закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник / уклад.: Соловей М. І., Ніколаєва С. Ю., Кудіна В. В. та ін. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. 142 с.

Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник для підготовки до атестації студентів-філологів. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022. 121 с. URL: <http://surl.li/kdfabx>

Шевчук А. П. Методичний посібник для керівників педагогічної практики: іноземна мова. Вінниця: Едельвейс, 2021. 195 с.

Яковенко В. Д., Лазебник Л. І. Практична підготовка майбутнього вчителя: досвід і перспективи. Київ: Лібра, 2020. 240 с.

Допоміжна

Енциклопедія освіти / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 2-ге вид., доп. і переробл. 1144 с.

Запольський М. С., Піскунов О. В. Використання лінгвокраїнознавчого та лінгвокультурного контенту на уроках англійської мови в закладах ЗЗСО. *Методологія та історіографія мовознавства*: збірник тез X науково-практичної Інтернет-конференції. Слов'янськ – Дніпро: ДДПУ, 2023. С. 97–100.

Маторіна Н. Тестовий контроль як метод оцінювання навчальних досягнень студентів з історії зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Dydaktyka polonistyczna*. 2021. NR 7 (16). С. 266–279. DOI: 10.15584/dyd.pol.16.2021.20

Маторіна Н. Урізноманітнення лекцій з історії зарубіжної літератури в закладах вищої освіти педагогічного спрямування (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Dydaktyka polonistyczna*. 2022. NR 8 (17). С. 146–160. DOI: 10.15584/dyd.pol.17.2022.14

Маторіна Н. М., Волошина А. І. Уроки компаративного аналізу як новітнє явище в сучасній українській школі. *Література, психологія, педагогіка у ракурсах взаємодії*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 9 листопада 2023 р. Дніпро, 2023. С. 149–153.

Маторіна Н. М. Переклад у форматі викладання зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Література: інтегрований підхід у викладанні: матеріали* Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. 4 березня – 14 квітня 2024 р. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 79–82.

Маторіна Н. М. Роль індивідуальної роботи здобувачів під час вивчення історії зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: зб. наук. праць. 2022. № 17 (том 1). С. 108–121. DOI: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.17.2022.259980>

Савченко А. С., Піскунов О. В. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності. *Методологія та історіографія мовознавства*: збірник тез X науково-практичної Інтернет-конференції. Слов'янськ – Дніпро: ДДПУ, 2023. С. 180–183.

Редько В. Г. Теоретико-методичні засади компетентнісно-діяльній технології навчання іноземних мов. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*. Т. 2, № 26, 2018. С. 313–320.

ДОДАТОК

Відомість-характеристика з виробничої педагогічної практики (бланк)

№ п/п	Види роботи	Кількість балів
Спеціальність «Англійська й німецька мови»		
1.	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя англійської мови	1
2.	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя німецької мови	1
3.	Розробка і проведення уроків англійської мови (розгорнуті плани-конспекти 4-х уроків)	12
4.	Розробка і проведення уроків німецької мови (розгорнуті плани-конспекти 4-х уроків)	12
5.	Розробка і проведення виховного заходу з англійської мови (план-конспект)	5
6.	Розробка і проведення виховного заходу з німецької мови (план-конспект)	5
7.	Матеріали про додаткову роботу з учнями в позааудиторний час з англійської та німецької мов	4
Загальна кількість набраних балів (із 40):		40
<i>Примітка: мінімальна кількість балів – 24</i>		
Спеціальність «Зарубіжна література»		
1.	Витяг із календарно-тематичного плану вчителя зарубіжної літератури	1
2.	Розробка і проведення уроку зарубіжної літератури (розгорнутий план-конспект)	5
3.	Розробка і проведення позаурочного заходу із зарубіжної літератури (план-конспект)	4
Загальна кількість набраних балів (із 10):		10
<i>Примітка: мінімальна кількість балів – 6</i>		
Психолого-педагогічна робота		
1.	Проведення психолого-педагогічного дослідження. Оформлення психолого-педагогічних протоколів дослідження	10
2.	Складання психолого-педагогічної характеристики особистості учня	10
Загальна кількість набраних балів (із 20):		20
<i>Примітка: мінімальна кількість балів – 12</i>		
Виховна робота		
1.	Складання плану виховної роботи в закріпленому класі	5
2.	Розробка і проведення виховної години (розгорнутий конспект)	5

3.	Підготовка аналізу й самоаналізу виховної години	5
4.	Складання конспекту загальношкільного виховного заходу	5
Загальна кількість набраних балів (із 20):		
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 12		
Самостійна робота зі шкільної гігієни		
Виконати завдання зі шкільної гігієни та підготувати звіт за схемою:		
1.	Гігієнічна оцінка навчально-виховної роботи	2
2.	Гігієнічна оцінка уроку	2
3.	Гігієнічна оцінка режиму дня	2
4.	Оцінка фізичного розвитку та стану здоров'я учнів	2
5.	Санітарно-гігієнічна оцінка класного приміщення, кабінету мови чи літератури	2
Загальна кількість набраних балів (із 10):		
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 6		
Разом (максимум – із 100)		
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 60		

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ

балів

заг. к-ть
балів

за нац.
шкалою

Методист(и) зі спеціальності

загальна к-ть балів

підпис

прізвище та ініціали

Методист з педагогіки

_____ / _____

загальна к-ть балів

підпис

прізвище та ініціали

Методист з психології

_____ / _____

загальна к-ть балів

підпис

прізвище та ініціали

Методист зі шкільної гігієни

_____ / _____

загальна к-ть балів

підпис

прізвище та ініціали

Факультетський керівник

_____ / _____

підпис

прізвище та ініціали

М.П.

Декан факультету

_____ / _____

підпис

прізвище та ініціали

ЗМІСТ

ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК АКСІОЛОГІЧНИЙ ІМПЕРАТИВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ: переднє слово.....	3
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ.....	6
УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНА ТАБЛИЦЯ.....	9
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА.....	10
МАТЕРІАЛИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – АНГЛІЙСЬКА Й НІМЕЦЬКА МОВИ, ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА.....	11
<i>Зміст, завдання й оцінювання (максимальне) індивідуальної роботи здобувача під час виробничої педагогічної практики</i>	11
<i>Спеціальність «Англійська й німецька мови»</i>	11
<i>Спеціальність «Зарубіжна література»</i>	12
<i>Алгоритм дій студентів під час проходження практики.....</i>	13
ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ.....	14
ЗРАЗКИ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	15
<i>Конспект уроку англійської мови (5 клас).....</i>	15
<i>Конспект уроку німецької мови (6 клас).....</i>	21
<i>Конспект уроку зарубіжної літератури (8 клас).....</i>	25
<i>Розробка комплексного позакласного інтегрованого заходу із зарубіжної літератури, англійської та німецької мов для 7 класу ЗЗСО.....</i>	28
<i>Матеріали для додаткової роботи з учнями в позааудиторний час з англійської та німецької мов (9 клас)</i>	33
<i>Англійська мова.....</i>	33
<i>Німецька мова.....</i>	34
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	38
<i>Нормативна.....</i>	38
<i>Основна</i>	39
<i>Допоміжна.....</i>	41
ДОДАТОК.....	43
<i>Відомість-характеристика з виробничої педагогічної практики (бланк).....</i>	43
ЗМІСТ.....	45

Науково-методичне видання

МАТОРІНА НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА

Навігатор педагогічної практики: методичний гайд для студентів
(до виробничої педагогічної практики здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти)